

תפילת כל נדרי יום הכיפורים --- בס"ד ברכי נפשי תשעה

בישיבה של מעלה ובישיבה של מטה, על דעת המקום ברוך הוא ועל דעת הקהל הקדוש הזה אנו מתירין להתפלל את העבריינין. כל נדרי ואסרי ושבועי ונדויי וחרמי וקונמי וקונחי וקונסי, די נדרנא ודי נדר, ודי אשתבענא ודי נשתבע, ודי נדינא ודי ננדי, ודי חרמנא ודי נחרים, ודי אסרנא על נפשתנא ודי נאסר. מיום הכיפורים שעבר עד יום הכיפורים הזה שבא עלינו לשלום, ומיום הכיפורים הזה עד יום הכיפורים שיבוא עלינו לשלום. נדרנא לא נדרי, ושבוענא לא שבועי, ונידוינא לא נדויי, וחרמנא לא חרמי, ואסרנא לא אסרי. כלהון אתחרטנא בהון. יהא רעוא די יהון שביתין ושביקין, לא שרירין ולא קיימין. ונסלח לכל עדת בני ישראל ולגר הגר בתוכם כי לכל העם בשגגה.

1. מסכת נדרים כג ע"ב

"...והרוצה שלא יתקיימו נדריו כל השנה יעמוד בראש השנה ויאמר: כל נדר שאני עתיד לידור יהא בטל...". (נוסח בעברית).

2. רב האי גאון

"וכך אמר רב יהודאי גאון הנורא דעלמא, אנו לא לומדים נדרים ולא יודעים לאסור ולהתיר לא נדר ולא שבועה, ואין נוהגין לא בישיבה ולא בכל מקום להתיר נדרים, לא בראש השנה ולא ביום הכיפורים, אלא שמענו שבשאר הארצות אומרים כל נדרי ואסרי, אבל אנו לא ראינו ולא שמענו מרבתינו"

3. רב האי גאון שערי תשובה סימן לח

"..על אותם האומרים דהתרת נדרים ושבועות, שיעמוד אדם בראש השנה ויאמר כח נדר שאני עתיד לידור כל השנה, הרי הוא בטל, אמר חס ושלום שאין לנו להתנהג בכך, ולא בענין המשנה ההיא שמביאין לראיה, ואין מפירין נדרים ושבועות לא בראש השנה ולא ביום הכיפורים. ולא שמענו מרבתינו שהיו נוהגים מנהג זה כל עיקר ואל תתנהגו אתם במנהג זה. וכי דבר קל הוא בעיניכם לחטוא אדם בענין נדרים ושבועות ויעשה זה בראש השנה קודם, או ביום הכיפורים ויכפר לו, חס וחלילה. כי לא אל חפץ רשע. אילו היו יודעים בני אדם ענין נדר ושבועה לא היו מערימין כלל וכל המערים כאילו...לכן אתם החמירו כמותינו ואל תשנו ממנהג הישיבות."

וכן סימן קמג " נוהגים העמים אשר סביבותינו לומר ביום הכיפורים כל נדרי ואומר דברי הערמה לשנה הבאה. אין ראוי לעשות כן ואותם אשר התירו ותקנו דבר זה סמכו על דעתם והחסידיים הקדמונים לא נהגו כלל לעשות הערמות בנדריים ושבועות בליל יום הכיפור חס וחלילה."

3. ב. במאה ה-13 רבי מנחם המאירי מקטלוניה:

"ואחרי שגאוני עולם נסתפקו בעניינות האלו, מה אנו מה חיינו להכניס עצמנו במחלוקת, ואנו אין לנו אלא להניח מקום לשלום ולברוח מן הספקות. ומפני זה נהגנו שלא לומר נוסח כל נדרי כלל, שלא לזלזל בנדריים."

4. בתשובת רב פלטוי גאון כתב:

"מנהג דידן (של ישיבת פומבדיתא - ג.ה.) ובבית רבנו שבבל ראיתי שאומר ש"ץ שהחיינו ושוב כל נדרי ושוב ברכו... " (מובא במרדכי יומא תשכ"ו).

5. רב סעדיה גאון הטיל פשרה בין המנהגים

היתר נדרים ושבועות שאנו מתכוונים בכל נדרי מכוון רק לנדריים וחרמות של העדה והציבור אבל אין להיתר זה כל תוקף בנדרי יחיד..... אבל מי שנשבע כל השנה והתיר שבועותיו ולבטלן, לא "

6. לא התרת נדרים אלא תפילה ותחנונים – מתוך סדור רב האי גאון

"כל נדרי ואסרי וקנמי וחרמי ושבועי דנדרנא ודאישתבענא ..מיום צום הכחפורים שעבר עד יום ציום הכיפורים הזה, ועברתי עליהם בשגגה או באונס נבקש רחמים מבעל השמים שיתיר לנו . הנדרים אינם נדר להתחייב עליהם והאיסורים אינם איסורים לחטוא והשבועות אינן שבועות להתחייב...ככתוב ונסלח

נדרי עתיד- עבר

רבינו תם מובא ברא"ש:

"והגיה רבנו תם במחזורים - מיום כיפורים זה עד יום כיפורים הבא עלינו, ולא כמו שהיה כתוב בהם - מיום כיפורים שעבר עד יום הכיפורים הזה והיו מתכוונים להתיר נדרים... וזה אינו מועיל". כך היא דעתו של רבנו תם,

אך הרא"ש סבור (כנראה בעקבות רבו - מהר"ם מרוטנבורג)

"כמנהג הקדמונים, דלשון כל נדרי מוכיח שנתקן על הנדרים שעברו עליהם בשנה שעברה ומתירין אותן כדי להינצל מן העונש..."

והרא"ש מעיר בקשר לכך"

"והיה אומר רבנו תם ז"ל שעל פי הלכה זו נהגו לומר: כל נדרי בליל יום הכיפורים, להתנות על נדרים של שנה הבאה... ובשביל שביום הכיפורים מתקבצין כל העם לבית הכנסת נהגו לאמרו ביום הכיפורים. וגם מצינו בספר יחזקאל דקרי ליום הכיפורים -ראש השנה".

ורבנו שמחה מויתרי (מתלמידי רש"י) כותב:

"ליל יום הכיפורים סמוך למעריב יתעטף בטליתו בלא ברכה ויאמר בקול נמוך נדרי נדרנא. פעם ראשונה יאמר נמוך יותר מדי ובפעם השנית יגביה קולו מעט מפעם הראשונה וכן בפעם השלישית יגביה יותר ויותר..." (מחזור ויתרי שנ"א).

הטור בהלכות יום הכיפורים

מביא את השיטות של המחייבים לומר "כל נדרי" ושל השוללים ומסיים בסוף "וכבר פשט המנהג בכל המקומות לאומרו" (טור או"ח תרי"ט).

הרמ"א מדבר על כל נדרי כעל מנהג מושרש.

"והא דאמרינן כל נדרי בלילי יום הכיפורים, הוי כאילו התנו בהדיא, ומכל מקום לא סמכינן על זה... כי אם לצורך גדול (יו"ד רי"א, א').

יום הכיפורים שלוש קדושות הקיימות בעולם

א: קדושת הזמן – היום הקדוש ביותר

ב: קדושת המקום – עבודת הקודש בקודש הקודשים

ג: קדושת האדם – העבודות כשרות רק בכהן גדול

(קדושת האדם מותנית בשמירת פיו ולשונו וקיום נדרו ושבועותו...לא יחל דברו – לא יעשה דבריו חולין – בחילול נדרים נעשה פיו חולין ההפך מקדושה